

Sygn. akt III CSK 143/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa S. Z., W. Z. i M. R.-G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta K. oraz Instytutowi [...] w R.
o ustalenie, uzgodnienie treści księgi wieczystej i wydanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego Instytutu [...] w R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego Instytutu [...] w R., na rzecz każdego
z powodów po 1200,- (jeden tysiąc dwieście) złotych, tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K., orzekając zgodnie z żądaniem pozwu. Powodowie dochodzili uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przez wpisanie jako właścicieli nieruchomości S. Z. i M. R.-G.. Wnieśli oni także o nakazanie wydania tej nieruchomości przez Skarb Państwa – Prezydenta Miasta K. oraz przez Instytut [...] w R.. W pozwie żądali oni także ustalenia, że nieruchomość stanowiąca przedmiot sporu nie podlegała nacjonalizacji na podstawie przepisów dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. Nr 4, poz. 17 – dalej jako „dekret”). Sąd Okręgowy oddalił powództwo, twierdząc, że nieruchomość mieściła się w zakresie stosowania dekretu. Orzeczenie to zostało zaskarżone w całości apelacją przez powodów, którzy następnie cofnęli ją w zakresie wniosku o ustalenie braku zastosowania do nieruchomości przepisów dekretu – wskazując, że kwestia ta należy do wyłącznej drogi administracyjnej. Sąd Apelacyjny zawiesił postępowanie na czas trwania równoległego postępowania administracyjnego, a następnie sądowoadministracyjnego, zakończonego ustaleniem, że przepisy dekretu nie miały zastosowania do nieruchomości. Traktując to rozstrzygnięcie jako prejudykat, Sąd Apelacyjny stwierdził, że żądanie powodów było uzasadnione.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwany Instytut [...] w R., który zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 1 w związku z art. 199¹ k.p.c. przez uznanie orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowoadministracyjnym za rozstrzygnięcia prejudycjalne dla sprawy, mimo, że kwestia ta została przesądzona przez Sąd pierwszej instancji jeszcze przed wszczęciem postępowania administracyjnego. Na tej podstawie wniósł on o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy oraz o zasądzenie kosztów postępowania. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak w niej zwłaszcza przesłanek, na których występowanie powołał się skarżący. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał on na istotne zagadnienie prawne oraz potrzebę wykładni przepisów prawa, a także na oczywistą zasadność skargi.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że problemy wskazywane przez skarżącego w ramach przesłanek ujętych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (skarżący błędnie powołuje się w tym kontekście także na pkt 3 tego przepisu) nie odpowiadają ich rozumieniu utrwalonemu w orzecznictwie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, nie publ., z dnia 23 marca 2012 r., II PK 2/12, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ., z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ., z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 oraz z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, LEX nr 1043960). Zarówno istotne zagadnienie prawne, jak i potrzeba wykładni przepisów budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie odnoszą się do problemów prawnych występujących na gruncie danej sprawy, mających jednak wymiar bardziej uniwersalny – co sprawia, że ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy mogłoby stanowić punkt odniesienia przy rozpoznawaniu innych spraw. Różnica pomiędzy obiema przesłankami sprowadza się do sposobu stwierdzenia istotnego i problemowego charakteru danego zagadnienia. Podczas gdy na gruncie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. dana kwestia ma charakter precedensowy i nie była rozstrzygana w dotychczasowym orzecznictwie, w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. mowa o problemie wywołujących dające się stwierdzić wątpliwości lub rozbieżności w poglądach judykatury.

Wskazywany przez skarżącego problem wykładni art. 1 i 199¹ k.p.c. nie odpowiada żadnej z tych przesłanek. Po pierwsze, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ogranicza się w tym zakresie wyłącznie do kilku bardzo ogólnych stwierdzeń, w których skarżący nie odwołuje się wprost do którejkolwiek z podstaw wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wskazuje on jedynie na bliżej niesprecyzowaną niejednorodność orzecznictwa sądów administracyjnych i powszechnych, nie wskazując jednak żadnych przykładów takich rozbieżnych poglądów. Po drugie, problem uznania, że ocena możliwości

stosowania dekretu do konkretnej nieruchomości nie należy do drogi sądowej i wymaga rozstrzygnięcia administracyjnego trudno uznać za kwestię problemową, wymagającą wypowiedzi Sądu Najwyższego. Kwestia ta została jednoznacznie przesądzona w dotychczasowym toku postępowania i trudno doszukać się w niej jakichkolwiek elementów wątpliwych czy niejasnych, przy czym problemów takich nie wskazano także w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Brak także przesłanek, by uznać, że skarga kasacyjna jest uzasadniona w stopniu oczywistym, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Pod pojęciem tym w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumie się sytuację, w której zasadność skargi kasacyjnej jest ewidentna i dająca się stwierdzić bez konieczności prowadzenia złożonych rozumowań (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ., z dnia 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, nie publ. oraz z dnia 18 lipca 2013 r., III CSK 143/13, nie publ.). Wskazanie przez pozwanego na naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. nie odpowiada jednak tej przesłance. Po pierwsze, kwestia ta wskazywana jest jedynie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie zaś w ramach podstaw kasacyjnych, które wiążą Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Z tego powodu, w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wyrok Sądu Apelacyjnego nie mógłby zostać zweryfikowany z perspektywy tych przepisów. Po drugie, twierdzenia pozwanego nie wskazują, by naruszenie tych przepisów mogło mieć charakter ewidentny i kwalifikowany, uzasadniając kontrolę prawomocnego orzeczenia przez Sąd Najwyższy.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu, o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 98 i art. 109 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[aw]